

Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska zainwestowały 41 miliardów złotych na ekoinwestycje w Polsce

Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są ważnym filarem finansowania proekologicznych inwestycji w Polsce. W ciągu 25 lat fundusze przeznaczyły około 41 miliardów złotych na ekoinwestycje, które służą poprawie stanu środowiska i jakości życia Polaków - powiedział minister środowiska podczas spotkania z okazji jubileuszu 25-lecia WFOŚiGW, która odbyła się 11 września 2018 r. w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.

W gali uczestniczyli m.in.: Henryk Kowalczyk, minister środowiska; Sławomir Mazurek, wiceminister środowiska; Kazimierz Kujda, prezes zarządu NFOŚiGW; Dominik Bąk, zastępca prezesa zarządu NFOŚiGW; Anna Paluch, poseł na Sejm RP, członkini Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa; Alicja Zając, senator RP, zastępca przewodniczącego senackiej Komisji Środowiska oraz przedstawiciele Zarządów i Rad Nadzorczych Funduszy. Spotkanie poprowadził dziennikarz naukowy dr Tomasz Rożek. Uczestnikiem gali był również przedstawiciel zarządu WFOŚiGW w Rzeszowie: Zastępca Prezesa Bogusław Kida.

100 tys. kilometrów sieci wodno-kanalizacyjnej

Podczas spotkania eksperci mówili o tym, w jaki sposób "zielone" pieniądze z powołanych w 1993 r. WFOŚiGW zmieniły nasz kraj. Do powietrza trafiło blisko 10 milionów ton mniej gazu cieplarnianego - dwutlenku węgla. Wyprodukowana czysta energia z odnawialnych źródeł energii w ilości 900 tys. MWh/rok mogłaby zasilić 115 tysięcy domów jednorodzinnych przez rok. Wybudowane sieci wodno-kanalizacyjne, o łącznej długości około 100 tys. kilometrów wystarczyłyby, aby opasać kulę ziemską dwa i pół raza. W Polsce trudno wskazać gminną instalację służącą ochronie środowiska, która nie uzyskała pomocy finansowej z Funduszy. Wybudowano i zmodernizowano ponad 3 tys. komunalnych oczyszczalni ścieków, czyli większość z istniejących 3.253 takich zakładów. Z pomocy finansowej Funduszy korzystają m.in. samorządy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe czy państwowe jednostki budżetowe.

Unikalny system w Europie

W trakcie warszawskiego spotkania podkreślano, że w naszym kraju już od ćwierćwiecza działa unikalny w skali Europy i świata system finansowania ochrony środowiska, którego ważną częścią jest 16 Wojewódzkich Funduszy, współpracujących z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki

Wodnej oraz Bankiem Ochrony Środowiska. Wojewódzkie Fundusze to niezależne instytucje, które mają zbliżone cele ustawowe, jak funkcjonujący na terenie całego kraju NFOŚiGW z tym, że ich działalność obejmuje głównie przedsięwzięcia na szczeblu regionalnym. Oferta Wojewódzkich Funduszy to niskooprocentowane pożyczki oraz dotacje. Bez takiego wsparcia przeprowadzenie tysięcy ekoinwestycji w całym kraju byłoby niemożliwe. Inwestycje proekologiczne wciąż rzadko przynoszą zyski inwestorowi, a więc są nieopłacalne. Skąd pochodzą pieniądze, którymi zarządzają Fundusze i wspierają poprawę stanu polskiego środowiska? To przede wszystkim wpływy z opłat i kar wnoszonych przez przedsiębiorstwa za korzystanie ze środowiska, m.in. za zanieczyszczanie powietrza czy składowanie odpadów. Innym źródłem przychodów Funduszy są spłaty niskooprocentowanych pożyczek udzielanych we wcześniejszych latach. Należy podkreślić, że każda złotówka z WFOŚiGW jest wydawana na ochronę środowiska co najmniej dwa razy. Jest tak dlatego, że jako osoby prawne Fundusze mogą udzielać pożyczek. Wypracowując zysk z odsetek pomnażają zarządzane przez siebie pieniądze, które przekazują na kolejne proekologiczne inwestycje.

Czyste Powietrze

Obecnie Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uczestniczą wraz z NFOŚiGW i Bankiem Ochrony Środowiska w Programie Czyste Powietrze.

- Poprawa jakości powietrza wymaga kompleksowych działań, dlatego Program Czyste Powietrze obejmuje wsparcie zarówno termomodernizacji budynków, jak i wymiany źródeł ciepła. Działania w jego ramach to kwota ponad 103 mld zł - podkreślił minister środowiska Henryk Kowalczyk. - Dotacje i pożyczki będą udzielane za pośrednictwem 16 Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - dodał minister.

Wysokość dofinansowania wahać się będzie od 30 do 90 proc. dotacji kosztów kwalifikowanych inwestycji, w zależności od dochodu na osobę w gospodarstwie domowym. Program będzie realizowany przez dziesięć lat. Zakłada się, że termomodernizacji zostanie poddanych ponad 3 mln domów jednorodzinnych. Minister Henryk Kowalczyk przypomniał, że w ubiegłym tygodniu ruszył cykl spotkań w gminach na temat programu Czyste powietrze, podczas których przyszli beneficjenci zapoznają się z zasadami programu priorytetowego. Informacje o planowanym spotkaniach można śledzić na bieżąco na stronie Ministerstwa Środowiska w zakładce Czyste Powietrze.

Sprzątanie po PRL i krajowe pieniądze na unijne projekty

Początki funkcjonowania Wojewódzkich Funduszy przypadły na trudny okres "sprzątania" i naprawiania wieloletnich zaniedbań w ochronie środowiska po PRL. W latach 70-tych i 80-tych Polska była jednym z najbardziej zanieczyszczonych państw Europy. Niemal połowa miast w Polsce, w tym wszystkie największe ośrodki miejskie, w ogóle nie posiadała oczyszczalni ścieków. Ważną datą w dziejach

Funduszy jest rok 2004, w którym Polska weszła do Unii Europejskiej. Krajowe pieniądze z WFOŚiGW pozwoliły na lepsze wykorzystanie europejskich miliardów. Było to możliwe dzięki mechanizmowi "dźwigni finansowej". Fundusze udzielały beneficjentom pożyczek na przygotowanie dokumentacji, na płynność finansową czy wkład własny, bez którego nie było mowy o pozyskaniu unijnego wsparcia. Całkowita wartość zadań z m.in. programów PHARE, SAPARD, ISPA, ZPORR i Funduszu Spójności wspieranych przez Wojewódzkie Fundusze wyniosła ponad 31 miliardów złotych. Liczba zadań dofinansowanych z UE, a obsługiwanych przez Wojewódzkie Fundusze to ponad 4,5 tysiąca. WFOŚiGW obsługiwały największy w dziejach UE Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, nazywany "Nowym Planem Marschalla". Ponad 28 mld euro przeznaczono na 3,3 tys. inwestycji m.in. na ochronę środowiska i budowę oraz modernizację 275 oczyszczalni ścieków. Fundusze wspierając beneficjentów unijnej pomocy przyczyniły się także do wypełnienia zobowiązań naszego kraju w dostosowywaniu polskich norm i prawodawstwa do standardów UE. Przykładem jest m.in. dyrektywa dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych.

Fot. dzięki uprzejmości WFOŚiGW w Białymstoku i Warszawie